

Bang voor drang?

Werkconferentie Bang voor Drang en Dwang

Prof.dr. Mariëlle Bruning
Utrecht
14 September 2020

Universiteit
Leiden

Inhoud

- Drang in historisch perspectief
- Huidige situatie jeugdhulp en drang
- Jeugdhulp vanuit juridische blik
- Bang voor drang?

Drang: preventieve jeugdbescherming?

- Wat is drang?
  - Bemoeizorg
  - ‘vrijwillig, maar niet vrijblijvend’, ‘laatste-kans beleid’, ‘achter de voordeur’
  - *“deze hulp is niet meer vrijblijvend, daar zijn onze zorgen te groot voor (...) wij adviseren u dringend om mee te werken”*
  - perspectief ouders: bang dus drang?
- Drang is fase tussen vrijwillige en gedwongen jeugdhulp
- Verschillende organisaties/professionals betrokken (ook uit gedwongen kader: RvdK, GI)
- Per gemeente verschillend aanbod (o.m. inhoud, duur)
- Geen wettelijke grondslag
- Inbreuken op grondrechten?

Drang is van alle tijden

Historische blik:

➤ Gebruik vrijwillige en gedwongen hulp (jeugdbescherming) fluctueert

In fase tussen vrijwillige en gedwongen hulp:

- Vrij patronaat (jaren '30-'50)
- Kritiek op jeugdbescherming (jaren '60)
  - opkomst vrijwillige hulpverlening, nog geen juridisch kader
- Toenemende aandacht voor rechtsbescherming (jaren '80/'90)
- vrij patronaat /hulp door gezinsvoogdij-instelling /Bureau Jeugdzorg verdwijnt
- 'maatregel van opgroeiondersteuning'

Huidige situatie jeugdhulp

- Uitgangspunten Jeugdwet:
  - Eigen kracht en preventie
  - Regeldruk professionals verminderen
- Sterke afname gedwongen zorg tot 2016 (daling OTS)
  - Rechtsgrond OTS: wordt vereiste zorg niet of onvoldoende geaccepteerd?
- Lange wachtlijsten en doorlooptijden
- Toename drangtrajecten
- Toename crisissituaties die leiden tot gedwongen zorg? (OTS; spoedmaatregel)

Jeugdhulp vanuit juridische blik

- Gedwongen hulp (OTS):

- Toegenomen rechtswaarborgen en rechtsbescherming (boek 1 BW: o.a. bezwaar en beroep, toezicht/controle, rechterlijke toets)

- Vrijwillige hulp:

- Rechtsbescherming via bestuursrecht (Jeugdwet en Awb; o.a. bezwaar en beroep, toezicht/controle)

Mensen- en kinderrechtenperspectief

- Rechtswaarborgen vereist bij inbreuken op gezins- en privéleven (art. 8 EVRM)
  - Art. 8 EVRM: inbreuken moeten *bij wet* zijn geregeld en noodzakelijk zijn
  - Procedurele rechten in alle fasen van besluitvorming
  - Transparantie (informereren betrokkenen)
- Equality of arms bij overheidsinterventie (art. 6, 8 EVRM)
- Recht op participatie in procedures (art. 8 EVRM, art. 12 IVRK)
- Informed consent

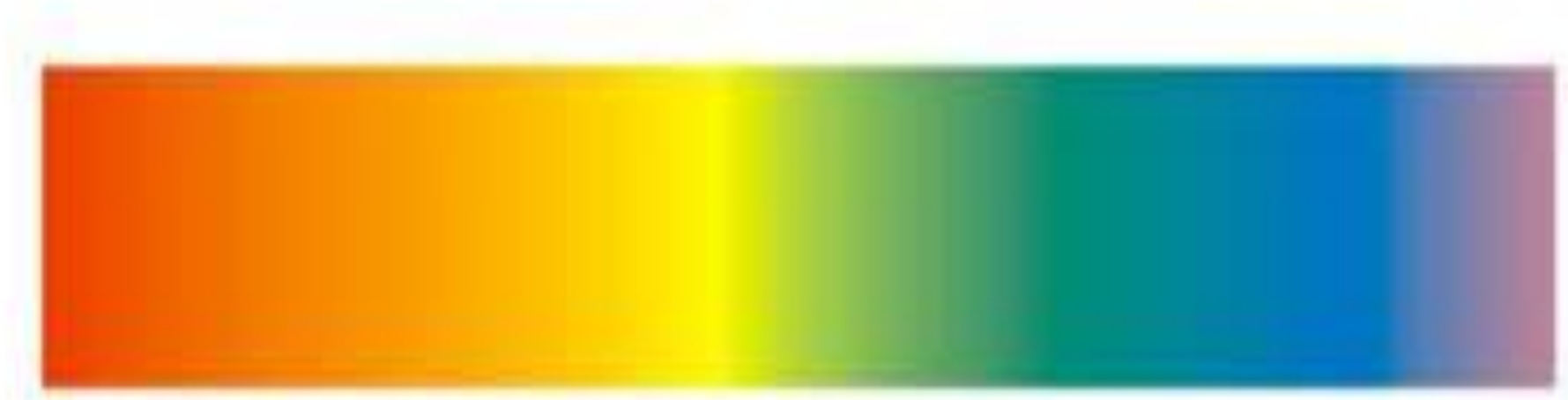
Wie is bang voor drang?

- Van Montfoort: ‘stop met ‘drang’ ’ (blog 12 juni 2018)
- Quik: ‘drang in de jeugdzorg’ (informed consent?)
- KOM Rotterdam: ‘dreigen’ met gang naar kinderrechter of uithuisplaatsing
- AKJ 2018: 241 klachten over ‘onder druk gezet voelen in het drangkader’
- RSJ & RVS: heldere grenzen, gebruik ‘intensieve vrijwillige hulp’, geen drang

Bang voor drang?

Ter afronding

- Drang in context van huidige tijdgeest
- Drang in context van mensen- en kinderrechten
- Drang als (louter) professionele houding, inclusief:
  - Informatie en transparantie
  - Geen intimidatie/chantage
  - Betrokkenheid ouders/jongeren
  - ouders/minderjarigen gelijkwaardige gesprekspartners,
  - geen vergaande inbreuken (uithuisplaatsing, contactverbod, urinecontrole zonder rechterlijke toetsing)

Vragen?

Universiteit
Leiden

Bedankt voor uw aandacht

Prof. mr. drs. M.R. (Mariëlle) Bruning

Hoogleraar Jeugdrecht

Email: m.r.bruning@law.leidenuniv.nl

Website: <https://www.universiteitleiden.nl/medewerkers/marielle-bruning#tab-1>

Secretariaat: 071 - 527 6056

**Universiteit
Leiden**

Afdeling Jeugdrecht
Kamerlingh Onnes Gebouw (KOG)
2311 ES, Leiden